

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

תורה – שמות פרק ו'

(כג) וַיִּקַּח אֶהָרֹן אֶת אֲלִישֶׁבַע בֵּת עַמִּינָדָב אַחֹת נַחֲשׁוֹן לֹו לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לֹו אֶת נָדָב וְאֶת אֲבִיהוּא אֶת אֶלְעָזָר וְאֶת אִיתְמָר: (כג) וַיִּקַּח אֶהָרֹן אֶת אֲלִישֶׁבַע בֵּת עַמִּינָדָב אַחֹת נַחֲשׁוֹן לֹו לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לֹו אֶת נָדָב וְאֶת אֲבִיהוּא אֶת אֶלְעָזָר וְאֶת אִיתְמָר: (כג) וַיִּקַּח אֶהָרֹן אֶת אֲלִישֶׁבַע בֵּת עַמִּינָדָב אַחֹת נַחֲשׁוֹן לִיָּה לְאִשָּׁה וַיֵּלֶד לִיָּה יֵת נָדָב וְיֵת אֲבִיהוּא יֵת אֶלְעָזָר וְיֵת אִיתְמָר:

(כד) וּבְנֵי קָרַח אֶסִּיר וְאֶלְקָנָה וְאֲבִיאָסָף אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי: (כד) וּבְנֵי קָרַח אֶסִּיר וְאֶלְקָנָה וְאֲבִיאָסָף אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי: (כד) וּבְנֵי קָרַח אֶסִּיר וְאֶלְקָנָה וְאֲבִיאָסָף אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי: (כד) וּבְנֵי קָרַח אֶסִּיר וְאֶלְקָנָה וְאֲבִיאָסָף אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי:

(כה) וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהָרֹן לָקַח לֹו מִבְּנוֹת פּוּטִיָּאל לֹו לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לֹו אֶת פִּינְחָס אֵלֶּה רֵאשִׁי אַבּוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפַּחַתָּם: (כה) וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהָרֹן לָקַח לֹו מִבְּנוֹת פּוּטִיָּאל לֹו לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לֹו אֶת פִּינְחָס אֵלֶּה רֵאשִׁי אַבּוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפַּחַתָּם: (כה) וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהָרֹן נָסִיב לִיָּה מִבְּנוֹת פּוּטִיָּאל לִיָּה לְאִשָּׁה וַיֵּלֶד לִיָּה יֵת פִּינְחָס אֵלֶּה רֵשִׁי אַבְהֹת לְיִזְרְעֵלֵיהֶן:

(כו) הוּא אֶהָרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר יְדוּד לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל עֲבֹאתָם: (כו) הוּא אֶהָרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר יְדוּד לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל עֲבֹאתָם: (כו) הוּא אֶהָרֹן וּמֹשֶׁה דִּי אָמַר יְדוּד לָהֶן אֶפִּיקוּ יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל חִלְיָהוֹן:

(כז) הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא מֹשֶׁה וְאֶהָרֹן: (כז) הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא מֹשֶׁה וְאֶהָרֹן: (כז) אַנּוֹן דְּמַלְלִין עִם פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְאֶפְקָא יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא מֹשֶׁה וְאֶהָרֹן:

רש"י

לזכרון לומר לך שקולין כאחד: על כזכותם – כזכותם כל כזכותם לשכניהם. יש על שאינו חלל במקום אות אחת ועל חרצך תחיה כמו בחרצך (יחזקאל לג) עמדתם על חרצכם כמו בחרצכם:

(כז) הם המדברים וגו' – הם שנלטו הם שקיימו: הוא משה ואהרן – הם בשליחותם ובזדקתם מתחלה ועד סוף:

(כג) אחות נחשון – (כ"ג קי ש"ר) מכאן למדנו הנושא אשה כריך לזדוק זאחיה:

(כה) מבנות פוטיאל – מזרע יתרו שפטם עגלים לע"א. ומזרע יוסף שפטפט זילרו (כ"ג קט):

(כו) הוא אהרן ומשה – חלו שהזכרו למעלה שילדה יוכזד לעמרם הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' (ש"ר פ"א) יש מקומות שמקדים אהרן למשה ויש מקומות שמקדים משה

נביא – יחזקאל פרק כ"ב – כא' פרק ל' א' – ג'

(כ) פִּעֲלָתוֹ אֲשֶׁר עָבַד בָּהּ נִתְתִּי לֹו אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי נְאֻם אֲדֹנָי יְיָהוָה: (כ) אַגְרִיָּה דַּאֲפִלַּח בִּיהּ יַחֲכִית לִיָּה יֵת אֶרֶץ דְּמִצְרַיִם דְּחִבּוּ קִדְמִי לְאַתְפָּרַע מִנְהוֹן אָמַר יְיָ אֱלֹהִים:

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

(כא) בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱמִיחַ קֶרֶן לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְלֶךְ אֶתְּנֶן פֶּתַח חוֹן פֶּה בְּתוֹכְכֶם וַיֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה: (כא) בַּיּוֹמָא הַהוּא אֵיתִי פּוֹרְקֵן לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְלֶךְ אֶתְּנֵן מִפְתַּח פּוּמָא בְּנִבּוּאָה בִּינְיָהוֹן וַיֵּדְעוּן אַרְי אַנָּא יִי:

(א) וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (א) וְהוּא פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יִי עֵמִי לְמִימְרֵי:
 (ב) בֵּן אָדָם הַנִּבְא וְאֶמְרֵתְּ כִּי אֶמְרֵי אֲדֹנָי יְהוָה הֵי לִילּוֹ הָהּ לַיּוֹם: (ב) בַּר אָדָם אֲתַנְבִּי וְתִימַר כַּדָּנָן אֵמַר יִי אֱלֹהִים אֵילִילֹ וְאֵמְרוּ וִי מִן קֳדָם יוּמָא:
 (ג) כִּי קָרוֹב יוֹם וְקָרוֹב יוֹם לִיהוָה יוֹם עֲנֵן עֵת גּוֹיִם יְהִיָּה: (ג) אַרְי קָרִיב יוּמָא וְקָרִיב יוּמָא דַּעֲתִיד לְמִיתִי מִן קֳדָם יִי יוֹם עֲנֵן זִיעַ תְּבַר עֵמֵמִיא יְהִי:

רש"י

תפשי המלוכה ומלכות פרס היא כמיחת קרן לישראל שנאמר זכורש הוא יבנה עירי וגלותי ישלח (ישעיה מ"ה) ומניין שארבעים שנה של מצרי' כלו באותו הפרק מצריים נחנה ביד נבוכדנצר זכ"ז לנבוכדנצר בשנה שנאמר נבוא' זו ליחזקאל הוסיף ארבעים שנה הרי ששים ושבע לא מהם ארבעים וחמש לנבוכדנצר ועשרים ושלש לאויל מרודך כלאמרנין במסכת מגלה ושנה אחת מהם עלתה לזה ולזה כלאמרנין התם שנים מקוטעו' היו. ולך אתן פתחון פה בתוכם – כך יחזקאל יהא פתחון פה כשיראו נבואתך מתקיימת:

(ב) הוּא – כמו אהה הוּא ליום העתיד לזכא על אותן העכו"ם:
 (ג) עת גוים – עידן תזכר עממיאל:

(כ) פעולתו אשר עבד זה – שזכר פעולה אשר עבד במלכותי זכור אתן לו את ארץ מצרים. אשר עשו לו – מצרים רעה במשענתם שהבטיחו את עמי בעזרתם הבל:

(כא) ביום ההוא אעמיח קרן – לא שמעתי ולא מצאתי פי מקרא זה מה הוא אמה קרנס של ישראל במפלת מצרי' שהרי ישראל גלו שמונה שנים לפני מפלת מצרים ואומר אני ביום ההוא מוסב על פרשה של מעלה מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצרים ואותו השבון כלה בשנה שמלך בלשארך ומנינו דניאל שצאונה שנה התחילו מלכי פרס להתחזק ונגזרה מפלה על צבל שנאמר (דניאל ז) בשנת חדא לבלשארך דניאל חלם חזה וגו' קדמיתא כאריה היא צבל (דניאל) וכתוב (דניאל) חזה הוית עד די מריטו גפה וגומר וארו חויה אוחרי תנינא דמיא לדוב היא פרס וכתוב וכן אמרין לה קומי אכולי זכר שגיא, כלומר

כתובים – משלי פרק יג' יג'–יז'

(יג) בַּז לְדָבָר יִחְבֹּל לוֹ וַיֵּרָא מִצְנָה הוּא יִשְׁלָם: (יג) דְּבִזִּי עַל מַלְתָּא נִתְחַבַּל מִנָּה וּדְרַחַל מִפּוּקְדָנָא מִשְׁתַּלָּם טַבְתָּא:

(יד) תּוֹרַת חֻכָּם מִקּוֹר חַיִּים לְסוּר מִפּוּקְשֵׁי מָוֹת: (יד) נִימוּסָא דְחַכִּימָא מִבּוּעַ דְּחַיִּי לְמַסְטִי מִן פַּחַא דְּמוּתָא:

(טו) שִׁכְלָ טוֹב יִתֵּן חוֹן וְדָרְךָ בְּגִדִים אֵיתָן: (טו) שִׁכְלָא טַבָּא יְהַב חֲסֵדָא וְאַרְחָא תְּקִיפָא דְּבַזּוּזִי תִיבַר:

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

(טז) כָּל עֲרוֹם יַעֲשֶׂה בְדַעַת וּכְסִיל יִפְרֹשׂ אֶוֹלֶת: (טז) כל ערימא עבידיה מודעתא וסכלא פרס ליה לשיטותא:

(יח) רִישׁ וְקִלּוֹן פּוֹרַע מוֹסֵר וְשׁוֹמֵר תּוֹכַחַת יִכְבֵּד: (יח) מסכנא ומן ליה צערא מוש מדדותא ודמזדהר במכסנותא מתיקר:

רש"י

(טו) ודרך בוגדים איתן – קשה לו ולאחרים:
 (טז) כל ערום יעשה בדעת – מעשהו כגון דוד יצקשו לאדוני המלך נערה בחולה וגומר (מלכים א' א). וכסיל יפרוש אולת – זה אחשוּרוֹשׁ ויפקד המלך (אסתר ב) יודעים היו שלא ישא לכולם ומי שהיה לו צת הטמינה:
 (יח) ריש וקלון – ללות וקלון באים על פורע מוסר:

(יג) בז לדבר יחבל לו – הבזה אחד מד"ת סוף מתמסקן עליו. וירא מלוא הוא ישולם – יקבל שכר, ומרש תהלים דורש בז לדבר יחבל לו על דוד שאמר לפני הקב"ה רבונו של עולם מה הנאה בשוטים שבראת אמר לו חייד סוף שתלטרך לשטות כשצא לפני אחיש להשגעה ויורד ריכו על זקנו וגומר (שמאל א' כא):

(יד) תורת חכם מקור חיים – שהיא מלמדתו לסור ממוקשי מות:

משנה – זבחים פרק יד'

(א) פֶּרֶת חֲטָאת שֶׁשֶׁרְפָה חוּץ מִגִּתָּהּ, וְכֵן שְׂעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח שֶׁהִקְרִיבוּ בַחוּץ, פֶּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יז), וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ, כֹּל שְׂאִינֹו רְאוּי לָבוֹא אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, אִין חֵיבִין עֲלָיו:

עליה משום שוחט קדשים בחוץ, לרחמנא פטריה מדכתיב ואל פתח אהל מועד לא הביאו, ומדקפיד קרא לענשו שלא הביאו, שמע מינה בעומד להביאו קם משתעי קרא: כל שאינו ראוי לבוא וכו' – שאינו עתיד להקריב:

רע"ב – (א) פרת חטאת – פרה אדומה. שנאמר זה חטאת היא: חוץ מגיתה – מערכה של עלים מסודרים כמין גת היו עושים לה במקום ששוחטים אותה זהר המשחה כנגד פתחו של היכל. ואם שחטה חוץ למקום ההוא פסולה. אצל אינו חייב

(ב) הָרוֹבֵעַ, וְהַנֶּרְבֵּעַ, וְהַמְקַצֵּה, וְהַנֶּעֱבֵד, וְהָאֶתְנֶן, וְהַמְחִיר, וְהַכֹּלְאִים, וְהַשֶּׁרְפָה, וְיוֹצֵא דָפֹן, שֶׁהִקְרִיבֵן בַּחוּץ, פֶּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יז), לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה', כֹּל שְׂאִינֹו רְאוּי לָבוֹא לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה', אִין חֵיבִין עֲלָיו. בְּעֲלֵי מוֹמִין, בֵּין בְּעֲלֵי מוֹמִין קְבוּעִים בֵּין בְּעֲלֵי מוֹמִין עוֹבְרִים שֶׁהִקְרִיבֵן בַּחוּץ, פֶּטוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, בְּעֲלֵי מוֹמִין קְבוּעִים, פֶּטוּר. וּבְעֲלֵי מוֹמִין עוֹבְרִין, עוֹבְרִין בְּלֹא תַעֲשֶׂה. תוֹרִים שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעֶבֶר זְמַנָּן שֶׁהִקְרִיבֵן בַּחוּץ, פֶּטוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, בְּנֵי יוֹנָה שֶׁעֶבֶר זְמַנָּן, פֶּטוּר. וְתוֹרִים שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן, בְּלֹא תַעֲשֶׂה. אוֹתוֹ וְאֵת בֵּי וּמְחִסֵּר זְמֹן, פֶּטוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, הָרִי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, כֹּל שֶׁהוּא רְאוּי לָבוֹא לְאַחַר זְמֹן, הָרִי

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה וְאִין בּוֹ כְּרַת, וְחֻכְמִים אֹמְרִים, בִּלְשׂוֹן בּוֹ כְּרַת, אִין בּוֹ בְּלֹא תַעֲשֶׂה:

שָׁלַח הִיָּה שְׂעֵת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ, בֵּין שְׁהַבְעִלִים מְחוּסְרִים זְמַן כְּדַמְפְּרֵס לְקַמֵּן. וְלִרְיֹכָא לְאִשְׁמוּעִין פְּלוּגְתָּא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבְנָן בְּכוּלְהוּ, דְּלֵא אִשְׁמוּעִין בְּבַעֲלֵי מוּמִין, בְּהָא קְאֻמְרֵי רַבְנָן מְשׁוּם דְּמֵאִיסֵי, אֲבָל תּוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה דְּלֵא מֵאִיסֵי אִימָא מוּדוּ לִיה לְר' שְׁמַעוֹן. וְלֵא אִשְׁמוּעִין תּוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה, מְשׁוּם דְּלֵא חֲזוּ וְאִידְחוּ, אֲבָל בְּעֵלֵי מוּמִין דְּחֲזוּ וְאִידְחוּ אִימָא מוּדָה לְהוּ ר' שְׁמַעוֹן לְרַבְנָן. וְלֵא תִנָּא הֵנִי תַרְתִּי, מְשׁוּם דְּפַסּוּלָא גּוּפָא, אֲבָל אוֹתוּ וְאֵת בְּנֵי דְּפַסּוּלָא מַעֲלָמָא קֵאֲתֵי לְהוּ אִימָא מוּדוּ לִיה רַבְנָן לְר' שְׁמַעוֹן. כְּרִיכָא. וְאִין הִלְכָה כְּר' שְׁמַעוֹן:

רע"ב – (3) בלא תעשה – הואיל וראויין לבוא לאחר זמן אין בהם כרת אלא לאו גרידא ללא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום (דברים יב): תורים שלא הגיע זמנן – וכדתנן בחולין (79 קכז): משזיהבו כשרין ומקמי הכי פסולין לתורין גדולים ולא קטנים צעין: ובני יונה שעבר זמנן – ובני יונה קטנים ולא גדולים, ופסולים מתחילת הציבה ואילך: בלא תעשה – הואיל וראויין לאחר זמן יש בהן לא תעשה לשחטן בחוץ: אותו ואת בנו – ששחט אחד מהן ובא להקריב השני בו זיוס ואסור משום אותו ואת בנו לא תשחטו זיוס אחד (ויקרא כב): ומחוסר זמן – בין שהוא מחוסר זמן בגופו

(ג) מחסר זמן, בין בגופו בין בבְּעָלֵיו. אִיזָה הוּא מְחַסֵּר זְמַן בְּבַעֲלָיו, הַזָּב, וְהַזָּבָה, וְיֹלְדָתָהּ, וּמִצֹּרְעָה, שֶׁהִקְרִיבוּ חֲטָאתָם וְאִשְׁמָם בַּחוּץ, פְּטוּרִין. עוֹלוֹתֵיהֶן וְשִׁלְמֵיהֶן בַּחוּץ, חִיבִין. הַמַּעֲלָה מִבֶּשֶׂר חֲטָאתָהּ, מִבֶּשֶׂר אִשְׁמָם, מִבֶּשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, מִבֶּשֶׂר קִדְשִׁים קְלָיִם, וּמִזֶּבֶחַ הָעֹמֵר, וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם הַפָּנִים, וְשִׁירֵי מִנְחֹתַי, הַיּוֹצֵק, הַבּוֹלֵל, הַפּוֹתֵת, הַמּוֹלֵחַ, הַמִּנִּיחַ, הַמְּגִישׁ, הַמְּסַדֵּר אֶת הַשְּׁלֶחֶן, וְהַמְּטִיב אֶת הַנְּרוֹת, וְהַקּוֹמֵץ, וְהַמְּקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ, פְּטוּר. אִין חִיבִין עָלָיו לֹא מְשׁוּם זְרוּת, וְלֹא מְשׁוּם טְמֵאָה, וְלֹא מְשׁוּם מְחַסֵּר בְּגָדִים, וְלֹא מְשׁוּם רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלָיִם:

להם תורת קדשי קדשים: היוצק – השמן על המנחה: הבולל. הפותת – הבולל המנחה בשמן. ופוחתה פחים: המניף. המגיש – שמניף את המנחה שטעונה תנופה. ומגיש בחוץ. המנחה שהיא טעונה הגשה בפנים בקרן דרומית מערבית כלכתוב (ויקרא כ) והגשה אל המזבח: המסדר – לחם פהנים על השלחן: פטור – לאמר קרא אשר יעלה עולה או זבח, מה העללה שהיא גמר עבודה, אף כל שהוא גמר עבודה, ילאו אלו שאין אחד מהן גמר עבודה: אין חייבין עליו משום זרות – אם עשה זר אחת מכל העבודות הללו, כגון שבלל או פחת וכו'. וכן טמא, או מחוסר בגדים, או מי שאינו רחוק ידים ורגלים, אינו חייב מיתה אע"פ שנפסל אותו דבר שעבד בו:

רע"ב – (ג) הזב והזבה שהקריבו בחוץ – בחוץ ימי ספרן: והיולדת – שהקריבה בחוץ מלאת: פטורים – שאין מתקבלין לא לחובה ולא לנדבה: ואשם – בגמרא פריך, זב וזבה ויולדת בני אשם נינהו. ומשני, תני מאורע בהדייהו, שהמאורע מביא אשם: עולותיהן ושלמיהן – בגמרא פריך. הגי בני שלמים נינהו. ומשני, תני נזיר בהדייהו, שהנזיר מביא שלמים: בחוץ חייבין – שהן מתקבלות בפנים נדבה לשמן לאחר שהקריבו חטאתם והמאורע את אשמו: מבשר חטאת מבשר אשם כו' – דכל הגי נאכלים לכהנים ואין קרבים לגבי מזבח, ורחמנא אמר (סם יז) אשר יעלה עולה או זבח, מה עולה שהיא קרבה על גבי מזבח, אף כל שהוא קרב על גבי מזבח: מבשר קדשי קדשים – כבשי ערכת שהם שלמי לבור ויש

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

(ד) עד שֶׁלֹא הוּקָם הַמִּשְׁכָּן, הָיוּ הַבְּמוֹת מְתָרוֹת, וְעִבּוּדָה בְּבִכּוּרוֹת. מִשְׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן, נֶאֱסְרוּ הַבְּמוֹת, וְעִבּוּדָה בְּכֹהֲנִים. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, נֶאֱכָלִים לְפָנִים מִן הַקֹּלְעִים. קִדְשֵׁי קָלִים, בְּכָל מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל:

תלי איסורא. ודוקא לישראל נאסרו הבמות. אבל נכרים מותרים להקריב לשמים בכל מקום ואפילו בזמן הזה. ואסור לישראל להיות שלוחם להקריב, ולא לסייעם. אבל להורות להם סדר הקרבה שרי:

(ה) בָּאוּ לְגִלְגָל וְהִתְרוּ הַבְּמוֹת. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, נֶאֱכָלִים לְפָנִים מִן הַקֹּלְעִים. קִדְשֵׁי קָלִים, בְּכָל מְקוֹם:

היה שם מחנה, שכבר בטלו המחנות והתחילו להיות נפוצים בכל הארץ. ומהאי טעמא נמי קדשים קלים נאכלין בכל מקום, שהרי לא היה שם מחנה כמו שהיה במדבר:

(ו) בָּאוּ לְשִׁילָה נֶאֱסְרוּ הַבְּמוֹת. לֹא הָיָה שָׁם תִּקְוָה, אֲלֵא בֵּית שֶׁל אַבְנִים מִלְּמִטָּן וִירִיעוֹת מִלְּמַעְלָן, וְהָיָא הַיְתָה מְנוּחָה. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים נֶאֱכָלִים לְפָנִים מִן הַקֹּלְעִים. קִדְשֵׁי קָלִים וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי, בְּכָל הָרֹאֵה:

אבנים מלמטה ויריעות מלמעלה: ומעשר שני בכל הרואה – ולעיל לא תני מעשר שני, לפי שכל ארבע עשרה שנה שהיו בגלגל לא נתחייבו צמעשרות עד שכבשו וחלקו. ובכל הרואה היינו בכל מקום שרואין משם שילה, דאמר קרא (דברים יב) השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה, בכל מקום אשר תראה אי אתה מעלה, אבל אתה אוכל בכל מקום אשר אתה רואה:

(ז) בָּאוּ לְנוֹב וּלְגִבְעוֹן הִתְרוּ הַבְּמוֹת. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים נֶאֱכָלִים לְפָנִים מִן הַקֹּלְעִים. קִדְשֵׁי קָלִים, בְּכָל עֵרֵי יִשְׂרָאֵל:

אלא כדי ליתן היתר לבמות בין זו לזו: קדשים קלים בכל ערי ישראל – והוא הדין למעשר שני. שהרי הקישן הכתוב דכתיב (שם) לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' וכל דעריך אשר תדור, בזמן שקדשים קלים טעונים הבאת מקום, אף מעשר שני טעונים הבאת מקום. בזמן שקדשים קלים בכל ערי ישראל, אף מעשר שני בכל ערי ישראל:

רע"ב – (7) והעבודה בבכורות – דכתיב (שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל, אלו הבכורות שהעבודה בהם: משהוקם המשכן נאסרו הבמות – דכתיב (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא הביאו, מכלל דבאהל מועד

רע"ב – (ה) באו לגלגל – ולא היה שם בית אלא יריעות המשכן של מדבר: הותרו הבמות – דרחמנא אמר אשר ישחט צמחנה וכו' ואל פתח אהל מועד לא הביאו, פרט לגלגל שלא

רע"ב – (ו) באו לשילה נאסרו הבמות – דכתיב (דברים יב) כי לא באתם עד עתה אל המנוחה, מכלל דכשיבואו אל המנוחה, הבמות אסורות. ומנוחה זו שילה שהיתה שם מנוחה שלא היו נוסעים ממקום למקום כמו במדבר: בית של אבנים מלמטן ויריעות מלמעלן – דכתיב (שמואל א א) ותביאהו בית ה' שילה, אלמא בית היה, וכתיב (תהלים עח) ויטוש משכן שילה, אלמא של יריעות היה, מלמד שלא היה שם תקרה אלא בית של

רע"ב – (ז) באו לנוב ולגבעון – כשחצבה שילה לסוף שלש מאות ושבעים חסר אחת שהיה המשכן שם, ונלקח הארון בימי עלי. באו לנוב, וחצבה נוב בימי שאול ובאו לגבעון. וכל ימי נוב וגבעון היו חמשים ושבע שנה, וכל זמן זה היו הבמות מותרות, דרחמנא אמר באיסור הבמות כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה, מנוחה זו שילה, נחלה זו ירושלים, ולמה חלקן הכתוב

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

(ח) באו לירושללים נאסרו הפמות, ולא היה להם עוד התר, והיא היתה נחלה. קדשי קדשים, נאכלים לפנים מן הקלעים. קדשים קלים ומעשר שני לפנים מן החומה:

רע"ב – (ח) והיא היתה נחלה – האמורה בתורה כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה, למשמע משתבואו אל הנחלה יאסרו הבמות:

(ט) כל הקדשים שהקדישן בשעת אסור במות והקריבן בשעת אסור במות בחוץ, הרי אלו בעשה ולא תעשה, וחיבין עליהן פרת. הקדישן בשעת התר במות, והקריבן בשעת אסור במות, הרי אלו בעשה ולא תעשה, ואין חיבין עליהן פרת. הקדישן בשעת אסור במות והקריבן בשעת התר במות, הרי אלו בעשה ואין בהם בלא תעשה:

רע"ב – (ט) הרי אלו בעשה – לשמה תביאו את עולותיכם, למשמע אצל לא בצמה, ולאו הבא מכלל עשה עשה. אי נמי עשה והביאום לה, ולא תעשה להשמר לך פן תעלה עולותיך, וכל מקום שנאמר השמר פן ואל, אינו אלא לא תעשה: ואין חייבין עליהם כרת – כיון שהקדישן בשעת התר הבמות, שאין המקריב בחוץ חייב כרת אלא על קרבן שאם הקריבו בחוץ בשעת הקדשו היה חייב, דומיא

(י) אלו קדשים קריבין במשכן, קדשים שהקדישו למשכן. קרבנות הצבור, קריבין במשכן. וקרבנות היחיד, בפמה. קרבנות היחיד שהקדישו למשכן, יקריבו במשכן. ואם הקריבן בפמה, פטור. מיה בין במת יחיד לבמת צבור. סמיכה, ושחיטת צפון, ומתן סביב, ותנופה, והגשה. רבי יהודה אומר, אין מנחה בפמה, וכהן, ובגדי שרת, וכלי שרת, וריח ניחוח, ומחיצה בדמים, ורחוץ ידיים ורגלים. אבל הזמן, והנותר, והטמא, שוין בזה ובזה:

רע"ב – (י) ואלו קדשים קריבין במשכן – כגון זמן הגלגל ונוב וגבעון שהיה שם משכן והיו הבמות מותרות, אלו קדשים כריכין להקריבן במשכן ולא בצמה: קדשים – שסתמן הוקדשו למשכן, ומאי ניהו קרבנות לבור: קרבנות יחיד – סתמן לבמה: קרבנות יחיד שהוקדשו למשכן – שפירש בשעת הקדשן על מנת להקריבן במשכן: ואם הקריבן בצמה פטור – מאזרה ומעונש. שהרי הותרו הבמות. ומיהו אסור לשנות, דכתיב (דברים כג) מולא שפתיך תשמור ועשית: צמות לבור – גלגל ונוב וגבעון: סמיכה – דכתיב לפני ה' וסמך, שאין סמיכה בצמה: שחיטת כפון – דכתיב (ויקרא א)

כפונה לפני ה', ואין כפון בצמה: ומחן סביב – שתי מתנות שהן ארבע דכתיב צהו (שמות כט) את הדם על המזבח סביב ולא בצמה: תנופה – דכתיב תנופה לפני ה', ואין תנופה בצמה: והגשה – דכתיב (ויקרא ז) והגשה אל המזבח, ואין הגשה בצמה: אין מנחה בצמה – דזבחים אמר קרא בצמה, ולא מנחות (כג): כיהון – דכתיב (שם יד) וזרק הכהן את הדם על המזבח, מזבח כריך כהן, ואין צמה כריכה כהן: ובגדי שרת – דכיון דאין כריך כהן אין כאן מקום לבגדי שרת, דבבגדי שרת כתיב (שם ו) ילבשם הכהן: וכלי שרת – דכללי שרת כתיב (שמות כח) לשרת בקודש, ולא בצמה: וריח ניחוח – אצריס

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

עד חצי המזבח, ולא צבמה: רחוק ידיים ורגלים – דכתיב (קס ל) צבואם אל אל אהל מועד ירחו מיס, ולא צבמה: הזמן – אם חשב על הקרבן לאכלו חוץ לזמנו: והטמא – אע"פ שזר כשר להקריב צבמה, אין טמא מקריב צבמה:

שלאון והעלן, אין בהן משום ריח ניחוח. ודוקא צבואת דכתיב ריח ניחוח לה'. אבל צבמה אפילו ללאון והעלן אין בכך כלום: ומחילת למים – חוט הסקרא להבדיל בין למים התחתונים למים העליונים, ואין חוט הסקרא צבמה דכתיב (קס כו) והיתה הרשת

גמרא – זבחים דף קי"ט ע"א

באו לירושלים [וכו']]: תנו רבנן כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה מנוחה זו שילה נחלה זו ירושלים ואומר היתה לי נחלתי באריה ביער ואומר העיט צבוע נחלתי לי העיט סביב עליה דברי רבי יהודה ר"ש אומר מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה ואומר זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה ואומר כי בחר ה' בציון אוה למושב לו בשלמא למ"ד מנוחה זו שילה היינו דכתיב אל המנוחה ואל הנחלה אלא למ"ד מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה אל הנחלה ואל המנוחה מיבעי ליה הכי קאמר לא מיבעיא מנוחה דלא מטיתו אלא אפילו לנחלה נמי לא מטיתו תנא דבי רבי ישמעאל זו וזו שילה רבי שמעון בן יוחי אומר זו וזו ירושלים בשלמא למאן דאמר מנוחה זו שילה נחלה זו ירושלים אי נמי איפכא היינו דכתיב אל המנוחה ואל הנחלה אלא למאן דאמר זו וזו שילה או זו וזו ירושלים מנוחה נחלה מיבעי ליה קשיא בשלמא למ"ד זו וזו שילה מנוחה דנחו מכיבוש נחלה (זו) [ונחלה] דפלגו התם נחלות דכתיב ויחלק להם יהושע ויפל להם גורל בשילה על פי ה' אלא למ"ד זו וזו ירושלים בשלמא נחלה נחלת עולמים אלא מנוחה מאי מנוחה מנוחת ארון דכתיב ויהי כנוח הארון בשלמא למ"ד זו וזו ירושלים אבל שילה הוה שריא במות היינו דכתיב ויקח מנוח את גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור לה' אלא למ"ד זו וזו שילה ובמות הוה אסירן מאי ויקח מנוח הוראת שעה היתה תנא דבי רבי ישמעאל כרבי שמעון בן יוחי דאמר זו וזו ירושלים וסימניך משכי גברא לגברי:

ק"י על הגמרא

ירושלים – ועל שיבנה הבית לא נאסרו הצמות: ויהי כנוח הארון – חיפשתיו ולא מלאתיו ואם אינו צכתובים יס לי מקרא אחר דבברי הימים (ב ו) צלמה קומה ה' אלהים לנוחך אתה וארון עוזך: מנוח – בימי שילה היה שהרי לא חרבה עד שמת עליו: הכי

זו וזו שילה – ואפי' הכי יס היתר בתרה דקסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא וצקדושת ירושלים גופה סבירא ליה ליש אחריה היתר כדלמרינן צמגילה (דף י) שמעתי שמקריבין צבית חוניו צמן הזה ואוקימנא כר' ישמעאל: זו וזו

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

כמותו: משכינהו גברא לגברי – ר' שמעון
 שהוא יחידי משך את תלמידיו ר' ישמעאל
 להניח דברי רבם שאמר זו וזו שילה:

גרסינן תנא דבי ר' ישמעאל כר' שמעון בן
 יוחי – ברייתא נמלאת צבית מדרשו של ר'
 שמעון שהיו תלמידיו ר' ישמעאל שונים

זוהר – וארא דף כ' ע"ב

ותא חזי, ארבע מאה שנין, קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל, ובעא קמי
 קודשא בריה הוא, אמר ליה, מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך. אמר
 ליה אין. אמר ליה והא ישמעאל דאתגזר, (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין)
 אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק. אמר ליה, דא אתגזר פדקא יאות
 ובתיקוני, ודא לאו הכי. ולא עוד, אלא דאלין מתדבקין בי פדקא יאות,
 לתמניא יומין ואלין רחיקין מני עד פמה ימים. אמר ליה, ועם כל דא, פיון
 דאתגזר לא יחא ליה אגר טב בגיניה:

ווי על ההוא זמנא, דאתיליד ישמעאל בעלמא, ואתגזר. מה עבד קודשא
 בריה הוא, ארתיק להו לבני ישמעאל, מדבקותא דלעילא, ויהב להו חולקא
 לתתא בארעא קדישא, בגין ההוא גזירו דבהון:

וזמינן בני ישמעאל, למשלט בארעא קדישא, פד איחי ריקניא מכלא, זמנא
 סגי, פמה דגזירו דלהון בריקניא בלא שלימו. ואינון יעבבון להון לבני
 ישראל לאתבא לדוכתייהו, עד דאשתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל:

וזמינן בני ישמעאל, לאתערדא קרבין תקיפין בעלמא, ולא תפנשא בני אדום
 עלייהו, ויתערון קרבא בהו, חד על ימא, וחד על יבשתא וחד סמוך
 לירושלים, וישלטון אלין באליו, וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדום:

בההוא זמנא, יתער עמא חד מסייפי עלמא, על רומי חייבא, ויגח בה
 קרבא תלת ירחיו, ויתפנשו תפן עממיא, ויפלו בידיהו, עד דיתפנשו כל
 בני אדום עלה, מפל סייפי עלמא. וכדין יתער קודשא בריה הוא עלייהו,
 הדא הוא דכתיב, (ישעיה ל"ד) בי זבח ליי' בבצרה וגו'. ולבתר דא מה
 פתיב, לאחוז בכנפות הארץ וגו' וישיעי לבני ישמעאל מינה, ויתבר כל
 חילין דלעילא ולא ישתאר חילא לעילא על עמא דעלמא, אלא חילא
 דישראל בלחודוי. הדא הוא דכתיב, (תהלים קכ"א) יי עלף על יד ימינה:

בגין דשמא קדישא בימינא, ואורייתא בימינא, ועל דא בימינא תליא פלא
 ותנינו, דבעי לזקפא ימינא על שמאלא, פמה דאוקמוה. דכתיב, (דברים
 ל"ג) מימינו אש דת למו. ובזמנא דאתי, הושיעה ימינה וענני. ובההוא
 זמנא פתיב, (עפניה ג) פי אז אהפוך אל עמים שפה ברודה לקרא כלם בשם

חק לישראל – פרשת וארא יום ה'

יְיָ לְעֵבְדוֹ שָׂכַם אֶחָד. וּכְתִיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

הלכה – הרמב"ם הלכות תשובה פרק ד'

(ד) ומהן חמשה דברים העושה אותן אין חזקתו לשוב מהן לפי שהם דברים קלים בעיני רוב האדם ונמצא חוטא והוא ידמה שאין זה חטא ואלו הן (א) האוכל מסעודה שאינה מספקת לבעליה שזה אבק גזל הוא והוא מדמה שלא חטא ויאמר כלום אכלתי אלא ברשותו (ב) המשתמש בעבוטו של עני שהעבוט של עני אינו אלא כגון קורדום ומחרישה ויאמר בלבו אינן חסרים והרי לא גזלתי אותו (ג) המסתכל בעריות מעלה על דעתו שאין בכך כלום שהוא אומר וכי בעלתי או קרבתי אצלה והוא אינו יודע שראיית העינים עון גדול שהיא גורמת לגופן של עריות שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (ד) המתכבד בקלון חבירו אומר בלבו שאינו חטא לפי שאין חבירו עומד שם ולא הגיע לו בושת ולא ביישו אלא ערך מעשיו הטובים וחכמתו למול מעשה חבירו או חכמתו כדי שיראה מכללו שהוא מכובד וחבירו בזוי (ה) והחושד כשרים אומר בלבו שאינו חטא לפי שהוא אומר מה עשיתי לו וכי יש שם אלא חשד שמא עשה או לא עשה והוא אינו יודע שזה עון שמשים אדם כשר בדעתו כבעל עבירה:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.